

5, 10, 15... 100! Ko se nije sakrio...

Cica odvadi u času tek skuhane supe. Providni poklopac se zamagli. Provjerava. Zamota šuškvom kesom, reče – Ovo starom odnesi. Idem do bolnice. Stajem na fontani uz novu željezničku stanicu, punim plastičnu bocu friškom vodom. Dan ranije smo se ispričali. Nije baš – kao nikad ispričali, ali bilo je dobro. Hoću opet. Ulazim na intenzivnu. Nasmijan sam. Imam početak – Ooo, matoroštino. Još odmaraš?, ali... Nema starog. Ne psujem. Mozak staje sa radom. Pitam – Kad bi? Ne razumiju. Ponavljam pitanje. Lica, na kojima čitam samo jedno – dosadu, krata scenu, pitaju – Ko Vam treba? Odgovaram. Oni vele – Aaa! Dodaju kako je prebačen na poluintenzivnu. Krv šikne. Srce, opet, zakuca. Glava više nije prazna, ali... Poluintenzivna nije intenzivna. Od priče koju sam čekao ne bi ništa. Prosipam supu. Onda sam par dana dolazio na šutnju. Nemam uvodnih rečenica. Nemam grimasa. Nemam ništa. Dolazim do sobe da šutim, ali... Nema starog. Glava klonu. Pitam – Kad bi? Ne razumiju. Ponavljam pitanje i kazujem koga tražim. Vele – Aaa! Dodaju kako je prebačen na intenzivnu. Lakoća. Ne znam kakva lakoća, ali druge riječi za osjećaj dok trčim do intenzivne, koliko god intenzivna jeste intenzivnom, nemam. Stari spava. Priključen je na aparate. Infuzija mu se probija kroz vene. Nasmijan. Nasmijan sam i ja. Ljubim ga, prozivam. Govorim u sebi – neka te, sačekaj konju, nek' odmori. Prilazi mi doktor i govori da stari plovi komatoznim stanjem. Kroz glavu mi prođe naslov filma – *Koma*, podnaslov – *Na granici smrti*, i priča velike raje koja su pregledala film i raspredaju o njemu, kazuju o stanju, o nekom svome koji se probudio, ili je nastavio spavati do unedogled.

Tad imam deset godina i vežem san uz komu. Kasnije, u pričama mi rekoše kako je san brat – smrti. Zapamtio sam i to. Ne vežem san uz smrt. Stari ne prestaje da se smije. Pričam mu gdje sam bio,

šta radio, koga sreo, ko je pitao za njega. Dok bicikliram vagam gdje dodati na sadržaju, šta ogoliti. Na vratima nema portira. Nikad mu nisam odgovorio na pitanje – A, gdje ćemo to gospodine? – ali on je redovno pitao. Ulazim. Govorim sebi da bi bilo najbolje reći, treći je dan zaredom, kako nije uredu prespavati rat, ali ako je on tako odlučio, onda... Nema starog. Neko drugi leži u njegovom krevetu. Ne pitam ništa. Odlazim do poluintenzivne. U tih petnaestak metara vrtim film – *Halčoni budan*, promijenio krevet još jednom, čeka mene da ga nađem, smije se. Kao da se osamnaest dana igra skrivača i sve je bolji u toj igri. Jedna soba, druga. Nema ga. Na spratu su obične sobe. Rekonvalescentske. Trčim za uniformisanom plavkom i njenim klompama. Zanima me na koji sprat da se penjem, koji je broj sobe. Odmah kazujem ime. Ne pitam – Kad bi. Ona iskrivi glavu na desnu stranu, složi facu, reče – Aaa! Moje saučešće.

Jebi ga!

Odrvenih. Glava puna, a ni riječ ne mogu da prevalim preko usta. Prazno gledam u doktora koji nešto govori, repetuje. Uzimam ponuđenu cigaru. Pušim. Slušam. Ne čujem. Daju mi papir u kojem piše i šta i kako i kad bi. Rubrika – OTPUŠTEN popunjena sa – MRTAV, dva puta podvučeno.

Drven idem do “Bakija”, vraćam se kući i mislim samo o jednom – s kim sad igrati žmire?

'68 (i slovima – šezdeset osma)

Šezdeset osme imam pet godina. Uključujem TV kad ostanem sam u kući. Sjedim na ćaćinom rukom sklepanoj klupi, uz trokrilni ormar i, svako malo, pogledavam, osluškujem da ko ne uhvati za šteku, uđe. Imam razrađenu taktiku – jel' šteka krene sa škripom idem u klizeći start i na glavu između kreveta. Natkasni, u kojoj su mi igračke, sam otvorio vrata. Stabilizator, preko kojeg se televizor aktivira, je do nje. Bijelo dugme brzo – na gore, hvatam se tramvaja, kojeg sam rastavio do u šaraf i vratio sve na svoje mjesto, osim one, jebene, opruge koja ga je pokretala. Šta sam radio? Igr'o se, ev' tramvaj nek' mi ne da lagat. Znam kako bi me izdala bijela tačka posred ekrana, ali dok stari odloži kese koje je donio, spremi cipele, još kad se ja pojavim na vratima i on me vidi blijedog kakav sam bio, tačka će nestati. Kao da uživam u strahu, u čekanju da se neko pojavi. Jasno – nigdje nikoga. To se desilo samo jednom, i onda sam slušao bukvicu o električnoj energiji, provodnicima i izolatorima, slabim instalacijama, lampama. Sve je završio pitanjem – Ti bi kod Savke opet išo gledat film, a? Od šezdeset osme se sjećam još i kako stari u po' ljeta ostade bez krajnika, te da mi najbolji drug u igri nema ćune. Mati mi to kratko objasni – Neko ima, ti imaš, neko nema, ona nema. Tako je – kako je, a sad idi vani, zvaću te za ručak. Pojeo sam ko zna koliko obroka dok me nije dočekala priča o tom ljetu. Pisana priča. Novinska priča. Slika. Svega bi udrobljeno. Sav svijet kao da je stao te godine. Na moja pitanja šta i kako bi tad i ovdje oni koji su imali dovoljno godina da se sjećaju odgovarali bi sa – Ma jebo to. Nisam odustajao od pitanja. Oni nisu odustajali od odgovora. Znao sam zaboraviti na pitanja. Oni su pamtili dešavanja. Nekad bi izašla slika lole-bekrije na tramvaju-vašingtoncu, zaustavljenom kod najtvrdje sise u Sarajevu, kako mlatara državnom zastavom.

Nekad slika grafita, pokraj kojeg bježi djevojčurak od žandara, uz obavezan prevod – Budimo realni, tražimo nemoguće. Godišnjice ubistava predsjedničkog kandidata, afroameričkog borca za jednakost, generalnog sekretara UN-a, su obilježavane sa poštovanjem, a ja sam dobijao jedan te isti odgovor – Ma jebo to. I kako to bude – jel' prestaneš pitat, nekada pitani krenu pričat. – Znaš li gdje je bila *Gradska kafana* onda? Ne znaš. E, vid' 'vako, samo sa razglasa rekoše kako se nastava prekida i da idemo direktno kući. Grad pun, ne onol'ko kol'ko znaju srat, al' pun, svi bi nešto i ja nešto. Nađem kamenčugu i sjebem stakleni portal na *Gradskoj*. Mislio Memo konobar nama tarabu udarit, jer smo deset dana prije razgulili, a nismo platili. E, evo mu... Ili – U Zagrebu ja, nešto 'vamo, da ne dužim, druga priča skroz, zakatančimo se na fakultetu, odnekud stol za ping-ponga izrovili i udri, igranj, karaj i cugaj. Hm! Sve šta nisam mislio da ću čuti – čuo sam, sve šta sam mislio da ću čuti – nisam čuo, ali ko me jebe, trebao sam pitati, one sarajevske olimpijske godine, šta i kako bi mlatarati zastavom, pitati kako se nađe gdje se nađe, kojim parolama je derao grlo, zašto Željina zastavu... Ali nisam. Ispred mene je sjedio birokrata, koji preko naočara upita – Po kojoj knjizi ste, kolega, spremali ispit? Odgovorio sam. Čudio se zašto sam, onda, kod njega. Uputio sam ga na prijavu ispita gdje njegovog imena nema, na službu koja treba raditi svoj posao. Gledajući me bez ikakvog interesa, grimase, odgovora, ičega, pružio mi je đaćku knjižicu tvrdih korica, rekao – Prijatno. Eee... Šezdeset osme sam imao više akcije oko televizora, stabilizatora i smišljanja taktike od svih direktno upletenih u domaća dešavanja koja su se dogodila par tramvajskih stanica dalje od moje barake. Godišnjice se i danas pomenu, zna biti i slika mahača zastavom i...

Sad mi se odgovor koji su davali u ona doba kad se nije pričalo i – sviđa.

